

Az ítéltábla dr. Tóth László ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. V. Nagy Alíz ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **16.434.484.-Ft kártérítés megfizetése** iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. január 31. napján kelt 12.P.20.557/2008/84. számú ítéletével szemben a felperes által 86., az alperes által 85. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezést részben és akként változtatja meg, hogy az alperes javára megítélt elsőfokú perköltséget 460.000.-Ft + Áfa (azaz Négyszázhatvanezer) forint összegre felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 310.000.-(azaz Háromszáztízezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni 1.314.800.-(azaz Egymillió-háromszáztizennégyezer-nyolcszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincsen helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 231.000.-Ft + ÁFA képviseleti költséget, továbbá az államnak 900.000.-Ft feljegyzett kereseti illetéket. Megállapította, hogy a 968.329.-Ft állam által előlegezett szakértői és fordítási díj, valamint költség a Magyar Állam terhén marad.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes 2003. március 25-én kereste fel az alperes által működtetett fogászati magánrendelőt. Az alperes orvosaival egyeztetve a jelzett problémái kezelésére vonatkozó kezelési tervet, annak elvégzéséhez hozzájárult, az adatlapot kitöltötte és vállalta, hogy az alperes által meghatározott és szükséges időben Svédországból a kezeléseken rendben meg fog jelenni. Az alperes elvállalta, hogy elvégzi a felperes mintegy 25 évvel ez előtt készült felső hídjának a cseréjét, továbbá az alsó kétoldali foghiányának a pótlását, fogainak rehabilitációját. 2003. március 26-án eltávolították a felperes felső hídját, a bal felső hármass fog extractiója mellett megtörtént a felső fogak

csiszolása és a hídpótláshoz a lenyomatvétel. Április 4-én a felső hídpótláshoz fémváz-próba történt, április 8-án a kész híd szájba próbálására került sor, a bal alsó hatos és jobb alsó hatos fog helyére sor került az implantátum behelyezésére. Április 15-én került sor a varratok eltávolítására az implantátumok területén azzal, hogy a tervezett terhelés 3 hónap múlva esedékes. Ezt követően a felperes 17 hónap múlva jelentkezett, 2004. szeptember 14-én. Ekkor a felső hídon sérülés volt tapasztalható, így az alperes és a felperes közös elhatározással a híd cseréje mellett döntöttek. A felperes kérésére aranyötvözetből készült az új híd, szeptember 27-én került sor a felhelyezésére. 2004. szeptember 28-án a két alsó implantátum megnyitására és a két alsó négyes fog lecsiszolására, lenyomatvételre, ideiglenes koronák felragasztására került sor, október 5-én pedig megtörtént az alsó hidak beragasztása azzal, hogy két hét múlva javasolt a kontroll. Ezzel szemben a felperes 8 hónappal később, 2005. június 3-án jelentkezett, mégpedig a jobb felső rágófogak körüli ínygyulladás miatt. Egy hónappal később a folyamatos ínygyulladás miatt allergológiai vizsgálatot kért az alperes, az augusztus 15-i vizsgálat aranyra allergiát mutatott, emiatt az arany-porcelán hidak eltávolítása mellett döntött a felperes és az alperes. A felperes ezt követően két hónapig nem jelentkezett a rendelőben. 2005. október 21-én került sor a felső híd eltávolítására, és megtörtént a jobb felső hetes fog fájdalom miatti gyökerkezelése, október 24-én eltávolították az alsó hidakat, október 28-án pedig ideiglenes pótlásokra került sor. Ezt követően a felperes - 2006. február és 2007. március 6. között - Svédországban fordult szakorvosokhoz. Ennek során egyebek mellett sor került a jobb alsó implantátum eltávolítására, a bal felső hatos fog eltávolítására, a jobb felső hetes és nyolcas fog gyökerkezelésére és tömésére. A felperes 2006. június 20. után 10 hónap elteltével jelentkezett ismét az alperesnél, ahol 2007. április 10-én újabb ideiglenes híd készítésére került sor azzal, hogy az alperes a fájdalmasnak jelölt felső rágófog eltávolítását és a végleges aranyhíd elkészítését javasolta a korábban elvégzett allergológiai vizsgálatok megfelelő aranyötvözzel kapcsolatos eredményére figyelemmel. Ezt követően a felperes az alperesi rendelőt többet nem kereste fel, 2007 júniusában Svédországban fordult fogorvoshoz, 2007 őszén pedig a szombathelyi szakorvosi rendelőintézet fogászatán a jobb felső hetes és a jobb felső nyolcas foga eltávolítására került sor.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában kiemelte, hogy az orvos és a beteg között létrejött jogviszony természetét tekintve döntően gondossági kötelem, a fogászati és szájsebészeti tevékenység ugyanakkor az eredménykötelem egyes jegyeit is magán viseli. A Ptk.339. § (1) és a Pp.164. § (1) bekezdése értelmében a kártérítési igényt érvényesítő félnek kell bizonyítania a kár bekövetkezését, a jogellenességet, továbbá a károkozó magatartás és a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggést, míg az alperesnek a kimentő felelősség körében kell igazolnia, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt, azaz beavatkozása nem minősül felróhatónak.

A bíróság kiemelte, hogy a kár bekövetkeztét a felperes bizonyította, az az alperes által megkezdett, részben elvégzett és más orvosi beavatkozásokkal kiegészített, majd abbahagyott kezelés eredményeként a felperesnél kialakult fogászati, szájsebészeti és pszichés állapottal írható le. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a felperes nem tudta bizonyítani, hogy ezen kára és az alperes magatartása között okozati összefüggés áll fenn. A feltárt körülmények és az ennek alapján beszerzett szakértői vélemények alapján az volt megállapítható, hogy az alperes orvosai az Eü. törvény (1997. évi CLIV. törvény) 77.

§ (3) bekezdésében foglaltak szerint a felperes kezelése során a tőlük elvárható legnagyobb gondossággal, majd a 2004. május 1-jét követő időszakban a tőlük elvárható gondossággal, a szakmai és etikai szabályok, illetőleg irányelvek betartásával jártak el. "A" városi szakfelügyelő főorvos szakfőorvosi véleménye és a perben kirendelt "B" igazságügyi szakértő szakvéleménye egymással ellentmondó megállapításokat tartalmaztak, az ellentmondások a szakértők együttes meghallgatása útján sem voltak tisztázhatók, így a felperes indítványára a bíróság az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testületétől szerzett be orvosszakértői véleményt, amely a kiegészítésével teljes mértékben alátámasztotta "B" kiegészített szakvéleményét.

A szakértői megállapítások alapján úgy foglalt állást a bíróság, hogy az alperes tevékenysége és a felperes kára között okozati összefüggés nem áll fenn. Ennek körében a bíróság kiemelte, hogy a felső porcelán leplezésű körhídon kialakult esztétikai hiba pontos oka orvosszakértői módszerekkel ugyan nem volt egyértelműen megállapítható, de a kialakulása az alperes tevékenységével okozati összefüggésben nem állt. Utalt arra is, hogy a felperes sem tudott az allergiájáról, arra az alperesnek sem kellett következtetnie, így az allergiás tünetek, és annak következményei sem állnak okozati összefüggésben az alperesi magatartással. A jelenleg megállapítható fogászati és szájsebészeti státusz egy összetett, huzamos ideig tartó, de félbeszakadt kezelési állapot, amely egészségkárosodás visszamaradása nélkül, teljes mértékben rehabilitálható.

A bíróság utalt arra is, hogy a felperes nem csupán a kezelések mibenlétét, de azok egyszerű kronológiáját sem tudta megfelelő pontossággal megadni.

A felperes által felhozott további, részben pontosan meg sem határozott kifogásokkal összefüggésben (implantátum behelyezésének megfelelősége, fogba törött fűrődarab vagy gyökérkezelő tű, gyökérkezelés, gyulladás, ciszta, stb.) a szakértői vélemények egymással teljes összhangban megállapították, hogy az alperesi kezelés és ellátás során szakmai szabályszegés nem történt. A kezelés az elvárható legnagyobb gondosság elvének megfelelt.

Az Eü. törvény 13. § (1), valamint (8) bekezdése és a 134. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a tájékoztatásnak teljes körűnek, valóságnak megfelelőnek és tárgyilagosnak, egyénre szabottnak, az adott beteghez igazodónak kell lennie, figyelemmel a beteg feltételezhető egészségügyi tudásszintjére is. A beteg tájékoztatás megfelelősége nem orvosi szakkérdés, hanem a bíróság mérlegelése körébe tartozik.

A bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes megfelelő, teljes körű és az elvárható mértékig egyéniesített tájékoztatása mind a kezelés kezdetén, mind annak folyamata alatt az alperes orvosai részéről külön-külön és együttesen is megtörtént. Maga a felperes is elismerte, hogy az orvoshoz fordulás első napján nyomtatványt töltött ki és írt alá. Az alperes által rendelkezésre bocsátott nyomtatványon a felperes személyi adatai és speciális - személyes - egészségügyi adatai is feltalálhatók, ezek nyilvánvalóan csak úgy kerülhettek rá a nyomtatványra, hogy arról a felperes nyilatkozott. Az alperes által eredetiben és másolatban egyaránt csatolt adatlap és nyilatkozat dokumentumot a bíróság hitelesnek fogadta el, az utolsó tárgyaláson késedelmesen írásszakértő kirendelése iránt előterjesztett indítványt pedig elutasította. E körben utalt arra is, hogy a felperes által hivatkozott utolsó szakértői vélemény csupán a már korábban ismert álláspontot ismételte meg, mely szerint amennyiben a dokumentumok hitelt érdemlőek, a kioktatási kötelezettség dokumentáltan megvalósult. Ezt az elvi megszorítást az alapszakértői véleményt, illetve annak kiegészítését előterjesztő szakértő is már megfogalmazta. Nem helytálló tehát az a felperesi hivatkozás, hogy az

írasszakértői bizonyításra vonatkozó indítvány előterjesztését az utolsó kiegészítő szakértői vélemény élesztette fel.

Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy a felperes számos alkalommal kifejezett utasítások ellenére is huzamosabb időszakokra maradt távol, és orvosilag indokolhatatlan, a károsodás kockázatával járó kihagyásokat iktatott a kezelési folyamatba. Az orvosi tájékoztatással szemben nem fordított elvárható átlagos figyelmet sem a kezelésekre, nem fogadta el, és részben nem tartotta be sem a magyar, sem a svédországi kezelőorvosok utasításait.

Utalt arra is a bíróság, hogy a betegtájékoztatás megfelelő egyéniesítése tekintetében nem a megfelelő orvosszakmai ismeretekkel rendelkező orvos felkészültségéből, de nem is az átlagos, ésszerűen gondolkodó beteg tudásszintjéből kell kiindulni, ugyanakkor legalább ennyire nem lehet a megfelelő egyéniesítés zsinórmértékeként meghatározni azt a szintet sem, ahol a kezelőorvosnak lényegében már egészségügyi oktatást kellene lefolytatni. A szakértő által hivatkozott egészségnevelési alapismeretek megszerzése a bíróság álláspontja szerint nem az orvostájékoztatás körébe tartozó feladat.

A bíróság megállapítása szerint az alperes által a felperesnek nyújtott folyamatos tájékoztatás megfelelően részletes, teljeskörű és az elvárható mértékig egyéniesített is volt, mindemellett amennyiben az alperesi tájékoztatás ezen elveknek nem felelt volna meg, úgy a felperesnek kellett volna bizonyítania az okozati összefüggés körében, hogy a valóban megfelelő tájékoztatás mellett már nem egyezett volna bele a beavatkozásba. Ezen kötelezettségének ugyanakkor a felperes a perben nyilvánvalóan nem felelt meg, a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása önmagában kártérítési felelősséget nem alapít meg, csupán akkor alkalmas a kártérítési felelősség megalapozására, ha a megfelelő tájékoztatás mellett a felperes a beavatkozást bizonyítottan nem vállalta volna, ennélfogva a kára sem következett volna be.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Állította, hogy semmiféle orvosi dokumentációt nem töltött ki akkor, amikor felkereste az alperesi rendelőt. Kifogásolta, hogy az ítélet nem foglalkozott azzal, hogy az egyik fogába reszelő, vagy fűrő beletörött és az idegen test okozott fájdalmakat, gyulladást az egész fogsorban. A szakértők sem foglalkoztak részletesen ezzel a kérdéssel, érthetetlen módon nem fogadták el a svédországi leleteket, a hivatkozott körülményeket ugyanakkor a 2006. március 28-i lelet tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság elsősorban a kellő kioktatásra alapozva utasította el a keresetet, a vitatott dokumentum ugyanakkor teljes általánosságokról szól, tartalmából egy laikus semmilyen következtetést nem tud levonni. Mindemellett a dokumentumot alapjaiban vitatta, e körben kifogásolta, hogy az igazságügyi írásszakértő kirendelése iránti indítványát az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el, holott a dokumentumon nem a felperes aláírása szerepel. Nem helytálló az az ítéleti megállapítás, hogy a részletes, teljes körű és szükséges mértékű, egyéniesített tájékoztatás megtörtént.

Az alperes által vezetett orvosi dokumentáció valótlanságát az is igazolja, hogy a fogászati kárton szerint 2006. június 20-án megjelent az alperesnél, ugyanakkor a 2006. június 22-én Svédországban felvett lelete arról tanúskodik, hogy akkor nem volt Magyarországon, csak tervezte az utazását. Ennek alapján az orvosi dokumentáció helyessége iránt levont

következtetés nem helytálló. Az arra alapított következtetések tehát minden jogalapot nélkülöznek.

Hangsúlyozta, hogy az alperes mulasztása következményeként 2003 óta lényegében nincs foga, folyamatos gyulladás van a szájában, ami fájdalmat okoz, 7 és fél évig pépes ételen élt, életszerűtlen tehát a bíróság azon megállapítása, hogy a bekövetkezett vagyoni és nemvagyoni kárral nincs összefüggésben az alperesi magatartás.

A fellebbezési eljárás során a felperes kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet által is értékelt adatlap a felperes ellátásával összefüggően a lényeges kérdések tekintetében nem tartalmaz megfelelő tájékoztatást, az nem felel meg az Eü. törvény 13. §-ában írtaknak. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy a felperes fogába fűrő törött bele és 5 ép fogat csiszolt le az alperes. Utalt arra, hogy a felperes esetében a szájhigiénia hiánya fel sem merülhet. A lefolytatott szakértői bizonyítással kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a szakértők a svédországi leleteket nem értékelték.

Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes javára megítélt képviseleti költség 693.034.-Ft + Áfa összegre való felemelését kérte. Hangsúlyozta, hogy 5 éven át volt folyamatban az elsőfokú eljárás, méltánytalanul alacsony ügyvédi munkadíjat állapított meg az elsőfokú bíróság, amely nem igazodik az ügy súlyához és a jogi képviselő éveken keresztül végzett munkájához, valamint a pertárgy értékéhez sem.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme a felperes által támadott ítéleti rendelkezések helyes indokai alapján való helybenhagyására irányult. Megítélése szerint a felperes a fellebbezésében kizárólag olyan tényekre és körülményekre hivatkozik, amit az elsőfokú bíróság maradéktalanul értékelt.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott, ugyanakkor az alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű, logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, a keresetet elutasító döntéseivel és annak indokaival az ítélet tábla is egyetértett. A felperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság a felperes fogászati és szájsebészeti státuszára, az alperes által végzett kezelés egyes fázisaira, annak részleteire, illetve a svédországi beavatkozásokra irányuló ítéleti ténymegállapításait a felperes, továbbá az alperesi ügyvezető nyilatkozatainak, a meghallgatott tanúk vallomásának és a lefolytatott szakértői bizonyítás anyagának Pp.206. § (1) bekezdése szerinti, a bizonyítékoknak a maguk összességében való értékelésén alapuló mérlegelésére alapította.

Az alperes által nyújtott kezelés célja, rendeltetése és lefolytatásának minden releváns részlete az Eü. tv. 136. § (1) bekezdése szerint vezetett alperesi egészségügyi dokumentáció alapján feltárható volt.

Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy egyetlen peradat sem támasztja alá azt a felperesi hivatkozást, mely szerint az alperes által vezetett egészségügyi dokumentáció nem a valóságnak megfelelően tükrözi az ellátás folyamatát. Miként arra fellebbezési ellenkérelmében az alperes is utalt, a hitelességének megkérdőjelezésére nem

alkalmas az a körülmény, hogy az alperesi dokumentáció szerint 2006. június 20-án a felperes az alperesnél jelent meg, ugyanakkor 2 nappal később Svédországban vett részt fogászati kezelésen. Az utóbbi leleten rögzített azon felperesi nyilatkozat, hogy hamarosan Magyarországra fog jönni, nem zárja ki azt a körülményt, hogy 2 nappal korábban a felperes ugyancsak Magyarországon volt. Az elhúzódo fogászati kezelés jellege, továbbfolytatásának szükségessége miatt annak ellenére is indokolt lett volna újabb magyarországi látogatása, hogy június 20-án megjelent az alperesnél. A svédországi leletben foglalt nyilatkozat tehát azt támasztja alá, hogy a felperes tudatában volt a kezelés mielőbbi továbbfolytatásának szükségességéről. Az a körülmény, hogy ennek ellenére az alperesnél csupán 10 hónap elteltével, 2007 áprilisában jelent meg újra, pusztán azt az elsőfokú ítéleti megállapítást igazolja, hogy a kezelés folytatása során tőle elvárható odafigyelést és gondosságot elmulasztotta.

"B" - kiegészített - szakértői véleményének és az ETT ISZT ugyancsak kiegészített szakvéleményének egybehangzó megállapításai szerint az alperes a felperes által megfogalmazott igényeknek megfelelő kezelési módot választott, és azt - az időközben felmerülő további fogászati-, szájsebészeti kezelések szükségességét felismerve, a szakmai szabályok, valamint az Eü. tv. 77. § (3) bekezdése szerinti gondosság elvének megfelelően folytatta le. A lefolytatott bizonyítás keretei közt beszerzett szakvélemények mind a szakmai módszerüket, mind pedig a megállapításaikat tekintve aggálymentesek, sem önmagukkal, sem más peradatokkal nem állnak ellentmondásban, nem hiányosak, megállapításaik megalapozottságának megkérdőjelezésére a felperesnek a fellebbezési eljárás során tett nyilatkozatai sem alkalmasak. E körben az ítéletábra utal arra, hogy a felperes hivatkozásával szemben a szakértők a svédországi kezeléssel kapcsolatos egészségügyi dokumentáció adatait is értékelték, mindemelllett a felperes által többször hivatkozott fűródarab vagy más idegentest fogban maradása semmivel nem volt alátámasztható. Ugyancsak megalapozatlan a felperes 5 ép fogának lecsiszolására irányuló többszöri hivatkozása, hiszen a szakvélemények értelmében a választott kezelés erre szakmai indokot szolgáltatott.

A kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott a bizonyítékok mérlegelése útján arra a következtetésre, hogy az alperes terhére nem állapítható meg olyan jogellenes felróható magatartás, amely a felperesnek kárt okozott volna. Utal az ítéletábra arra, hogy az ETT ISZT megállapítása szerint (73. számú szakvélemény 12. oldal második bekezdése) a felperes jelen fogazati állapotának kialakulásában sem az alperesnek, sem a felperesnek fel nem róható vis maior okokon (aranyra való allergia) túl döntő, talán kizárólagos szerepet játszott az a tény, hogy az alperes az allergiát kiváltó fogpótlások eltávolítása, tehát 2005 októbere óta előkészített, lecsiszolt, zománcától megfosztott, gyakorlatilag védelmet nem nyújtó, vagy helytelenül alkalmazott ideiglenes pótlásokkal él. A kialakult fogászati, szájsebészeti státusz tehát elsősorban a kezelés megfelelő időben való befejezésének felperes általi elmulasztására vezethető vissza.

Helyes az elsőfokú bíróságnak az alperes tájékoztatási kötelezettségével kapcsolatosan elfoglalt jogi álláspontja is. E körben helyesen utalt arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása önmagában kártérítési felelősség megalapozására nem alkalmas. Az e körben kifejtett indokait az ítéletábra maradéktalanul osztotta. Mindemelllett helytálló az elsőfokú ítéleti indokolás atekintetben is, hogy az alperes részéről megvalósult a felperes irányában a szükséges mértékben konkretizált és egyediesített, az Eü. törvény 13. §-ának és 134. § (1),

(3) bekezdésének megfelelő tartalmú tájékoztatás. Az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettség körében megalapozottan bírálta felül a beszerzett szakértői vélemények megállapításait. Ezen szakértői megállapítások nem orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdés megválaszolására irányultak. Jogkérdés annak eldöntése, hogy a beteg tájékoztatása megfelel-e a jogszabályi követelményeknek. Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az Eü. tv. 13. § (8) bekezdésében foglaltak mellett sem az orvos tájékoztatási kötelezettsége körébe tartozó feladat az egészségnevelési alapismeretek megszerzésének biztosítása.

A kezelés megkezdésekor a megfelelő tartalmú tájékoztatás dokumentálásra került, a tájékoztatás megtörténtét a felperes aláírásával ismerte el. A felperes ugyan a perben vitatta, hogy ezen aláírás tőle származik, a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek azonban nem tett eleget. Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra kitér arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp.3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének a 12.P.20.557/2008/9. számú jegyzőkönyvben foglaltak szerint tett eleget. A felperes a 19. sorszámú beadványában arra az esetre terjesztett elő igazságügyi írásszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt, amennyiben a bíróság azt szükségesnek tartja. A bíróság 20-I. számú végzésével tájékoztatta a felperest, hogy mindaddig, amíg határozott bizonyítási indítványt nem terjeszt elő, az írásszakértő kirendelését mellőzni fogja. Egyúttal felhívta arra, hogy amennyiben ilyen tartalommal bizonyítási indítványt kíván előterjeszteni, úgy azt írásban teheti meg, az írásszakértőhöz intézendő kérdései meghatározása és a szakértői díj letétbe helyezése mellett. A felperes a bíróság végzését 2009. június 4-én átvette, írásszakértő kirendelésére irányuló határozott indítványt azonban csupán a 2012. január 31-én megtartott tárgyaláson terjesztett elő. Az indítvány időszerűségével kapcsolatos felperesi állásponttal szemben helytállóak az elsőfokú bíróság által kifejtettek. Az indítvány megfelelő időben való előterjesztését nem alapozza meg a 82. számú szakértői vélemény kiegészítés, hiszen a tájékoztatási kötelezettség körében a dokumentum hitelességétől függővé tett szakértői megállapítás már a 73. sorszám alatt beszerzett szakvéleménynek is a részét képezi (11. oldal). Ezt a felperes már 2011. szeptember 8-án átvette, mégpedig azzal a felhívással (74-I. számú végzés), hogy a felek - mellőzés terhe mellett - 8 napon belül terjeszthetnek elő további bizonyítási indítványt. A határidő elmulasztására figyelemmel - a Pp.3. § (4) bekezdés utolsó mondatának megfelelően - a bíróság az írásszakértői bizonyítás elrendelését mellőzni volt köteles.

Mindemellett a perben feltárt - és az elsőfokú bíróság által megfelelően értékelt - adatok, az adatlapban foglalt nyilatkozatok tartalma egyébként sem tették kétségessé az okirat eredetiségét.

A fentiek mellett az is megállapítható (részben az alperesi ügyvezető nyilatkozata, részben pedig a kezelést végző másik orvos tanúvallomása alapján), hogy az ellátás későbbi szakaszában is a szükségesnek látszó további beavatkozásokkal kapcsolatos tájékoztatás megtörtént.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezését a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság részben, a rendelkező részben írtak szerint helyt adott az alperes perköltséggel kapcsolatosan előterjesztett fellebbezési kérelmének. Úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a - fellebbezésben is felhozott - körülmények nem megfelelő súlyú értékelésével mérsékelte a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja szerint megállapítható ügyvédi munkadíj összegét a (6) bekezdésben foglaltak szerint. Az ügy súlya, az elbírálandó jogviszony körében releváns jogszabályok jellege, az eljárás időtartama az elsőfokú bíróság által indokoltnak látott arányú mérséklésre nem ad alapot. Erre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltséget az ezirányú rendelkezés Pp.253. § (2) bekezdés alapján történő részbeni megváltoztatásával a kétszeresére emelte fel.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp.78. § (1) bekezdése alapján köteles az ezzel kapcsolatosan felmerült költségeket viselni, és az államnak a feljegyzett fellebbezési illetéket, az alperesnek pedig a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja és (5) bekezdése szerinti összeg (6) bekezdés alapján való mérséklésével 291.500.-Ft-ban meghatározott (az Áfa-t is magában foglaló) ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni.

Az alperes fellebbezése fele részben vezetett eredményre, a Pp.81. § (1) bekezdése értelmében a felperes e tekintetben köteles megfizetni másodfokú perköltségként az alperes javára a lerótt illeték felét, 18.500.-Ft-ot. Az ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Győr, 2013. február 6. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró